

Štampa vsak četrtek
in velja s poštino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
živajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posebni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 70 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 38.

V Mariboru, dne 21. septembra 1899.

Tečaj XXXIII.

Shod v Mariboru.

Že drugokrat so se zbrali letos zaupni možje v Mariboru, da se posvetujejo o jednotni socialni organizaciji spodnještajarskih Slovencev. Kakor je prvo zborovanje meseca januarija obrodilo lep sad, kajti od istega časa sem začenja naše živahno združeno življenje, tako upamo, da bo tudi zadnji shod, ki se je vršil dne 14. septembra, važna prikazen v našem družabnem gibanju, sosebno ker se je razven na zadruge oziral tudi še na panoge nam potrebne organizacije, tako na obrtno, delavsko, žensko, služabniško in časniško vprašanje. Postavil se je torej na zadnjem shodu nekak program za spodnještajarske Slovence v socialnem oziru. Shod je bil dobro obiskan, udeležili so se ga tudi gg. poslanci dr. Gregorec, Žičkar in dr. Jurtela. Ker se je govorilo o ženskem vprašanju, videli smo v dvorani tudi lepo število slovenskih dam. Zborovanju je predsedoval g. dr. Matek, podpredsednik je bil g. dr. Jankovič in zapisnikar g. župnik Tomažič.

O Raiffeisenovih posojilnicah je govoril gosp. Fran Šegula. Glavni znaki pravih Raiffeisenovk so, da skrbijo z denarjem in s svetom za gospodarske zadeve svojih udov in da posojujejo samo na osebni kredit. Sklenila se je resolucija:

Izvoli naj se odbor petih mož, ki poskrbi, da se prav v kratkem sestavi razlaga, pravila Raiffeisenovk in navodilo, kako se ustanovi Raiffeisenovka. On naj tudi skrbi, da se osnavajo Raiffeisenovke, kjer je potrebno ali koristno.

Dobroznani organizator spodnještajarskih zadrug g. Ivan Kač je govoril o namenu zadrug in potrebi skupnega združnega delovanja. Podal je tudi sliko, kako se bodo v bodoče naše zadruge spopolnjevale in zboljševale. Vsprejela se je naslednja resolucija:

Shod zaupnih mož, zbranih dne 14. septembra 1899 v Mariboru, želi, da se ustanovi zveza kmetijskih zadrug spodnještajarskih ter stopi v dotiko z Gospodarsko zvezo v Ljubljani. Ta zveza naj si omisli s pomočjo gospodarske zveze v Ljubljani svojo poslovno pisarno v Mariboru, ki pa bo za Štajarsko imela proste roke v delovanju.

Gosp. Jož. Somrek je poročal o zavžitnih (konsumnih) društvih. Ta društva izobražujejo ljudstvo v trgovinskem oziru, zajedno pa so mu tudi obramba proti prevelikim procentom mnogih trgovcev. Konsumi nimajo namena uničevati trgovcev, ampak izobraževati ljudstvo in ga braniti vsakega izsesavanja. Sklenilo se je:

Zbrani zborovalci uvidijo potrebo snovanja zavžitnih društev, kjer zahtevajo to krajevne razmere. Zato sklenejo, da se v olajšavo nakupovanja v zvezi z drugimi zadrugami napravi v Mariboru posredovalno središče in skladišče, da kmetje in delavci potrebno lahko pri društvu naročajo.

Najmanj se skrbi pri organizaciji spodnještajarskih Slovencev za rokodelski in obrtniški stan, čeprav sta oba stanova velike važnosti za gospodarsko-narodni napredek Slovencev. O tem je govoril ter razkladal potrebno organizacijo rokodelskega in obrtniškega stanu gosp. Jož. Kržišnik.

Delavska organizacija na Spodnjem Štajarskem vrlo napreduje, kar kaže že lepo število delavskih društev. Zakaj in kako se delavski stan organizuje, o tem nam je govoril gosp. dr. Matek. Bila je sprejeta naslednja resolucija:

Zaupni shod dne 14. septembra 1899 priporoča za organizacijo delavskega stanu sledeča društva: a) Društva za rokodelske učence in mladeniče; b) Društva rokodelskih pomočnikov; c) Delavska društva za industrijske in kmečke delavce. — Vsako delavsko društvo naj bo samostojno in naj se osnuje na najširši podlagi. Za vsa delavska društva pa naj se vstanovi »Zveza nepolitičnih društev katoliških delavcev za lavantinsko škofijo,« ki naj skrbi, da se obstoječa društva vzdržujejo in krepijo, nova vstanavljajo in se zagotovi pravna pomoč v meznem sporu ali sploh v preprih, ki izhajajo iz delavne pogodbe ali iz varstvenih postav za delavce. Pravila društva za varčevanje v najmanjšem obsegu, ki naj bodo zvezana z denarnimi zavodi in našimi delavskimi in bralnimi društvi, naj se v kratkem sestavijo in objavijo po časnikih. — Naša bralna društva na deželi naj v bodoče skrbé tudi za poduk v socialnih stvareh; zato naj prirejajo podučne shode in skrbé bolj pridno za primerne knjižnice.

Nekaj novega za vse zborovalce je bila naslednja točka »o ženski organizaciji in o patronažah.« O tem vprašanju se pri nas dosedaj ni govorilo, čeprav je velike važnosti. Poročala je o tej točki gospica T. Štupca v govoru, po obliki in vsebini dovršenem, za kar je bila po občinstvu z burnim ploskanjem zahvaljena. Sklenjena resolucija se glasi:

Trdna organizacija slovenskih krščanskih žen je v poboljšanje socialnih razmer po vsem Spodnjem Štajarskem, kakor tudi v procvit narodnih teženj neobhodno potrebna. Da se le-ta doseže, delujejo naj naši spod. štajarski časniki s primernimi članki za razširjanje omenjene ideje. Ko je ideja primerno dozorela, naj se skliče shod slovenskih krščanskih žen. — Omenjena organizacija naj se ozira: 1. Na razširjanje krščanskega narodnega duha in principjelne zavednosti med slovenskim ženstvom; 2. Na ustanovitev patronaž za delavke ali otroke delavcev; 3. Na razširjenje dobrih časnikov in knjig, brošuric spisanih v omenjeni namen; na boj proti nenravnemu slovstvu — tudi slovenskemu; in na boj proti postavno dovoljeni nenravnosti; 4. Na varstvo slovenskih poslov; 5. Na podporo domačih trgovcev in obrtnikov.

O društvu družinskih poslov, o časništvu za delavsko organizacijo in o ustanovitvi socialno političnega društva za Spodnji Štajar

se je poročalo zaradi pomanjkanja časa le zelo kratko. V izvrševalni odbor so se volili gg. F. Jošt, J. Kač, Ant. Korošec, J. Kržišnik in dr. M. Matek. Zadnje nedeljo je bila na Teharjih že prva odborova seja pod predsedstvom dr. Mateka.

Zborovanje je bilo jako živahno, ker je vsaki točki sledil razgovor, v katerega so zborovalci radi posegali. Naj se kmalu uresniči na tem shodu izražene misli in predloženi načrti, v blagor in korist spodnještajarskih Slovencev.

V obrambo krščansko mislečih slovensko štajarskih učiteljev.

(Iz peresa slov. učitelja.)

Poprej bi se bil nadejal strele z jasnega neba, kakor pa, da bi slovenski učitelji kedaj trobili v rog nemskega mokraškega učitelja! Kajti pri vseh zborovanjih ali glavnih skupščinah Zaveze slovenskih učiteljskih društev — in še celo komaj pred pol letom pri velikem shodu slovenskih učiteljev v Celji se je učiteljstvo z velikim navdušenjem izreklo za versko-nravno vzgojo in složno delovanje s prečastito duhovščino pri verski vzgoji naše mile slovenske mladine, sedaj bi pa naenkrat mnogo slovenskih učiteljev zamoglo pritrjevati najneumnejšim budalostim nemskega mokraškega agitatorja v učiteljski suknji.

Ali niste Hórvateku pritrjajoči slovenski učitelji premislili, kakšni pogubonosni razpor ste zanetili med šolo in duhovščino in verni slovenski narod! Ljudstvo in duhovščina že tako nista posebno naklonjena novodobnej šoli, v katerej se še postavno ukazuje verski poduk; sedaj pa še zahtevate tako urejeno šolstvo, v katerem bi se naj krščanski nauk popolnoma izbacnil!

Vsak najpriprostejši človek s količkaj zdravim razumom mora pripoznati, da vsa pravila posvetne morale niso vredna piškavga lešnjeka! V resnih, hudih skušnjavah se človek, vzgojen po vzgobj posvetni morali, nikakor ne more npravnega vzdržati. Prava npravnost brez vere in božje avtoritete ni nikakor mogoča! Šeste božje resnice: »Da brez milosti božje ni mogoče za zveličanje nič dobrega storiti«, ne bo ne Hórvatek in ne 1000 njemu enakih krivih prerokov vrglo!

Resnica je, da si je duhovščina tega ali onega veroizpovedanja prizadevala v duhovnem oziru vladati ljudstva; ali to ni bilo na kvar in nesrečo naroda. Zgodovina nas uči, da so narodi ostali npravno krepki in tudi politično mogočni, dokler so se resnično držali svoje vere; in da so nasprotno jeli npravno propadati in v svoji moči pojemati, kakor hitro so začeli »vero« kot izmišljene pravljice duhovnikov — zaničevati. To nam priča zgodovina starih Grkov in Rimljanov, in v novejši dobi pa krvava, grozovita prekucija na Francoskem.

V točki 2 trdi Hórvatek: «Vera je stvar srca, in ne spada v šolo!» Ako je vera res stvar srca, tedaj še le prav nujno in v obilni meri spada v šolo. Kedaj pa je človeško srce bolje pripravno za vsprejem vsega, kar je sveto, resnično, lepo in blago, če ne v nedolžni otroški dobi! Kje pa najde otrok več lepega, veselega in srce blažilnega, kakor v večnih, nebeških resnicah, koje nas uči sveta vera? Ali ne kažejo zgodbe sv. pisma, sv. evangelij in življenje svetnikov — otrokom brezštevila najčistejših in posnemanja vrednih značajev? Besede mičejo, a zgledi vlečejo! O, mokrači in anarhisti predobro poznajo resnico tega reka — in torej tudi neprecenljivo veliki in blažilni upljiv katoliške vere na pravno vzgojo mladine; in baš zato zahtevajo: «Proč z vero!» Dokler bo ljudstvo imelo še kaj verskega duha, tačas še tudi mokrači ne bodo prodrli s svojimi prekujijskimi načrti!

Popolnoma neresnična je tudi trditev v 3., 4. in 5. odstavku Hórvatekovega govora, katero skuša dokazati, da katoliška cerkev ne podpira časne sreče ljudstva, in da nima nobenega ublažilnega upljiva na ljudstvo. Kdor je količkaj se učil svetovne in kulturne zgodovine, mora pripoznati, kako je sv. katoliška vera preobrazila in prekvasila krute poganske narode v pohlevna kulturna ljudstva. Odpravila je suženstvo, krvno maščevanje, ženo, poprej sužnjo moža — povzdignila je kot možu enakopravno — tovaršico, prepovedala je nenravno mnogoženstvo v zakonu, uredila in posvetila družinsko življenje, podpirala in gojila je umetnosti in znanosti. In sedaj pride in si drzne mokraški učitelj — trditi, da katoliška cerkev nima nobenega ublažilnega upljiva na srečo, napredek in omiko narodov!

Ako kdo natančno po naukih sv. vere živi, ali ni potem tudi časno srečen, in ne dela li za časno srečo svojega bližnjega? Kako lepo se glasi katoliški nauk o krščanski pravici: «Stori dobro in varuj se hudega!» In pa: «Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!» Preresnična in lepa je bila torej pridiga nekega duhovnika proti zaprtim hudodelnikom: «Vi ste, dokler ste še zunaj prosti okoli hodili, gotovo dostikrat slišali zmerjati in zabavljati čez sv. katoliško cerkev in njene duhovnike; mogoče, da ste celo tudi sami o verskih resnicah zaničljivo govorili; ali resnica je, in mi tudi nihče ne bo mogel tajiti, da, če bi bili vi, moji ljubi, po naukih svete vere živeli, bi gotovo nobeden ne bil sedaj tukaj v ječi! Amen.»

Le tri božje zapovedi zapopadejo nauk o častenju božjega Bitja — in sedem zapovedi pa je namenjenih, urediti tudi časno srečo človeka. Gospod Hórvatek, vzemite v roke poročila o delovanju katoliških misijonarjev med divjimi zamorci, indijani, in ljudožrci; in idite v bolnišnice opazovat katoliške redovnice: usmiljene sestre; potem pa se gotovo ne bode drznili tajiti, da katoliška cerkev ne skrbi za srečo narodov, in da nima nobenega ublažilnega upljiva na ljudstva.

Ako je katerega učitelja strah pred križem in molitvijo v šoli, ali če se mu ne ljubi otroke voditi k sv. maši in drugim verskim vajam, ta naj le koj pobere «svoja šila», in naj rajši gre kamenje tolč — ali, ako hoče, celo v Ameriko iskat zlate rude! Neveren učitelj ni zmožen, otroke npravsko-verno vzgojevati!

Nadalje se pritožuje nad zahtevo vlade, da moramo otroke vzgojevati k domoljubju in spoštovanju do postav! Seveda, mokrači bi radi, da bi že srca nedolžnih otrok okužili z upornim duhom anarhistov, in tako tem hitreje nadelali pot državnemu prevratu in polomu. Tu so socialistom zopet najbolj na poti oni verski nauki, ki podpirajo svetost posvetne oblasti. Kakor: «Boj se Boga, in časti kralja! Boj se kralja, kajti Bog njemu ni dal zastonj meča maščevanja (kaznjevanja!) Ni je oblasti, kakor od Boga! Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega!» In naš Zveličar dal nam je sam vzgled, kako moramo celo spoštovati in pokorni biti po-

svetnej oblasti tudi tedaj, če bi se primerilo, da bi bili po (krivici) nedolžnem obsojeni! Sv. vera torej močno podpira ugled posvetne oblasti. Vera pa tudi močno upljiva na požrtvovalno domoljubje in vzbujaja k junaškim domoljubnim činom. Takih vzgledov najdemo mnogo v zgodovini; kakor: Hrabri Gedeon, Mojzes, junaška Judit, pastirček David. Iz novejšje avstrijske zgodovine slovijo kot pobožni junaki: princ Eugen, vojskovodja Laudon in general Radecki.

Na Pruskem ali Ruskem bi naj kateri učitelj kaj tacega izustil, da mu ni po volji, otroke k domoljubju vzgojevati; koj bi ga poslali v ječo ali v Sibirijo!

V točki c) želi Hórvatek, naj bi že otrokom v šoli priporočevali rudečarski program: nezadovoljnost, sovraštvo do bogatejših; malo delati, pa mnogo služiti in dobro uživati! Človek se itak sam prerad povzdiguje ter nagne k sladnemu in pohotnemu življenju; tega ga pač ni treba v šoli že učiti. Ravno tako si moramo prizadevati — vblažiti in tolažiti že precej vzbujeno sovraštvo nižjih stanov slojev — do bogatejših. Tu nam kaže krščanski socializem pravo — pot — pri prizadevanju za zboljšanje gmotnega stanja. Bogatinom pa sv. vera prepoveduje, revne delavske stanove — izsesavati — in njim pravični zaslužek pritrgovati! Tudi veli vera bogatinom, da siromakom prostovoljno in v ljubezni radi pomagajo. — Nadalje vera uči, da nezakrivljeno uboštvo ni sramotno. Da bi to versko resnico potrdil, izvolil si je božji Sin — revno tesarsko družino — kot svoja rednika, in je tudi sam celo svoje življenje tukaj na zemlji prebil v največji revščini. Saj sam popisuje svojo revščino tako-le: «Lisice imajo svoje berloge in ptice imajo svoja gnezda, Sin človekov pa nima prostora, kamor bi svojo glavo nagnil!»

Čast in bogastvo ne dela človeka srečnega! Nasprotno bi lahko trdil, da je več tihe sreče v nizkih hišah, kakor v visokih, svetlih palačah! V sedanji dobi, ko je povsod na ponud vse polno vabljenih prilik k sladnostnemu, razkošnemu življenju, treba je mladino le vzgojevati k zadovoljnosti in zatajevanju samega sebe; ne pa še le vzbujati poželenje po lahkotnem, razkošnem uživanju!

V točki 7 pritožuje se Hórvatek čez šolske odredbe, ki še omogočajo tajno nadzorstvo duhovščine čez učitelje, in dajejo še upljiv duhovščini pri krajnih, okrajnih in deželnih šolskih svetih.

Jaz pa trdim, da se vestnemu in vernemu učitelju ni treba bati ne javnega in ne tajnega nadzorstva duhovščine. Duhovščina vernega in pridnega učitelja povsod spoštuje in podpira in tudi pri ljudstvu varuje njegov ugled. Nenraven in neveren učitelj — pa tako ne velja za vzgojitelja nedolžnih otrok! Takemu bi tudi jaz, čeravno nisem duhovnik, z vso močjo pomagal, da ne bi dolgo okuževal šolskih sob! in ne delal sramote častivrednemu učiteljskemu stanu.

Kakor so vse trditve mokraškega učitelja Hórvateka — podle in ničeve, ravno tako lažljivo in neopravičeno je bilo njegovo napadanje slovenskih poslancev — zaradi njih postopanja pri sestavljanju postave o regulaciji učiteljskih plač. Kdor je zasledoval govore slovenskih deželnih poslancev, mora hvaležno priznati, da so se tako vrlo potegovali za zboljšanje našega gmotnega stanja. Le večina nemških poslancev je kriva, da še učitelji ne dobimo plače, kakoršno si zaslužimo pri našem, narodu zelo koristnem poklicu!

V gorej navedeni razpravi, skusil sem, koliko je bilo po mojih slabih močeh mogoče, dokazati, neveljavnost mokraških vzgojnih načel in da ni bilo prav, da so se nekateri učitelji — dali od zgovornega mokraškega tovariša — zvoditi na led, na katerem so padli, in še bodo mnogokrat padli, ako ne prekličejo — te neprevidne in neutemeljene izjave, da odobravajo brezverska vzgojna načela mokračev!

Veren slovenski narod — želi šole na strogo verski podlagi. Da to dosežemo, treba se bo združiti v katoliško šolsko društvo, kakoršna že imajo osnovana v drugih avstrijskih kronovinah, na pr. na Češkem, Nizje Avstrijskem in na Tirolskem. Zunaj v sosedni nemški državi, kjer so še vse šole konfesionalne ali verske, šteje katoliško učiteljsko društvo nad 4000 udov. Kar je dobrega, v tem že smemo posnemati — nemške sosedne. — Torej vsi vestni in verno misleči učitelji, držimo se vedno gesla: «Vse za vero, dom, cesarja» To bo v čast nam, naši mili slovenski mladini pa v časni in večni blagor! V to nam pomozí naš premili nebeški učenik in ljubitelj nedolžnih otrok!

Tinjski.

Dopisi.

Vitanje. Naši slavni Nemci in nemškorčki se obnašajo zadnji čas nekam čudno; glave stikajo in skrivnostno z rokami mahajo, pa hitro zopet zbeže vsaksebi. Kaj neki imajo? V obče vsi zatrjujejo, da imajo naši Germani od 10. septembra sem groznega moraličnega mačka. Že res, tako se dogaja ljudem, ki kažejo ob gotovih časih preveliko veselost in korajžo! Pa naj še zvedó drugod o naših hajlovcih. Naše bralno društvo je hotelo prirediti dne 10. septembra veselico, kjer bi se ljudje ne samo veselili, ampak tudi poučili o raznih koristnih rečeh, zakaj današnji časi so resni. G. poslanec Žičkar je hotel ob enem poročati volilcem o svojem delovanju v drž. zboru. Zvedelo se je tudi po Vitanji, da hočejo pri tej priliki kmetje ustanoviti kmetsko združenje, in da so povabili gosp. organizatorja I. Kača k shodu. Hoj, to je raznetilo vitanjske mogotce! Kmetska zadruga, pa še kaj!

V soboto, 9. septembra prepové g. Zoff shod, čez nekaj ur tudi veselico — iz vzrokov javne varnosti. Sedaj bi lahko bili Vitanjčani zadovoljni, pa pripravili so se že poprej za vsak slučaj. Kakor vsi trdijo, so poklicali ti gospodje na svoj račun iz Celja socialne demokrate, ki bi naj preprečili s svojim krikom vsako zborovanje. G. poslanec skliče v naglici shod po § 2 v neko zasebno hišo in razdeli na ime se glaseča vabila v Slapernikovi gostilni, kjer bi se prvotno imel vršiti shod. V tem trenutku prihrujejo mokrači in zahtevajo burno vstopnic k zaupnemu shodu. Posebno dva Kranjca bi rada po vsej sili prišla k shodu. Ker se jima je povedalo, da jih poslanec ne pozna, torej tudi k shodu po § 2 pustiti ne sme, zaženó rudečkarji tak hrušč, da se ni razumela nobena beseda več.

Mokrači tulijo svojo delavsko pesen, mi pa odrinemo v sosedno hišo. Ko vidijo, da so se sami vkanili, jo vderejo za nami socialci in vitanjska druhal, toda v hišo ne smejo, ker orožniki nikogar noter ne pustijo, kdor nima vstopnice. In sedaj se razvname vsa njihova jeza: skačejo okoli hiše, preklinjajo, psovajo in pljuvajo, kakor bi bili stekli. Slednjič se dovolj tukajšnjemu socialcu Kolencu, da sme biti kot zastopnik svojih tovarišev pri zborovanju — pa kmalu mu vpade pogum, da zbeži iz sobe.

Predsednikom se izvoli vrl narodnjak, g. J. Vivod iz Doliča. G. poslanec Žičkar se spomni najprej premile cesarice, katero je ravno pred letom dnij umoril nečloveški morilec, potem pa razklada v jedrnatem govoru, kako izdajalsko spodkopavajo nekateri nemški rogovileži ugled celi Avstriji, kako hinavsko tožujejo o zatiranju nemštva itd. V konjiškem okraju, pravi govornik, živi kakih 21 tisoč duš, med temi je po zadnjem ljudskem štetju le 500 Nemcev. In vendar vlada teh 500 Nemcev s polno večino v okrajnem zastopn, okrajnem odboru, okrajni hranilnici in okrajnem šolskem svetu. Pa še naj kdo reče, da zatiramo Nemce. Povsod se hoče šopiriti le nemštvo; politična ekspozitura v Konjicah pošilja popolnoma slovenskim občanom, na pr. Ljubnica, Dolič, samo nemške

dopise, celo deželni odbor je zažugal slovenskemu županu z visoko denarno globo, ako ne reši nerazumljivih mu nemških dopisov! Naši „Nemci“ se strastno drže svojih dozdavnih pravic, druge narodnosti sovražijo iz dna duše, kakor smo vsi videli ob dogodkih v Celju. Govornik obljubi, da bo vedno zastopal s svojimi tovariši v drž. in dež. zboru koristi in težnje svojih volivcev, a tudi oni sami morajo povsod zahtevati svoje pravice!

Gsp. dr. Jankovič, ki je prihitel kljub slabemu vremenu s kakimi 14 tovariši iz Konjic, bodrit svoje rojake, biča s plamtečimi besedami pobalinsko obnašanje mokraške in vsenemške sodrge, dokazuje, kako neobhodno potrebno je dandanes tudi za kmeta, da se vedno bolj izobrazuje, če hoče shraniti ali nazaj pridobiti pravice, ki mu grejo kot državljanu in davkoplačevalcu; svari jih pred tistimi ljudmi, ki se jim prilizujejo, kadar kmetje prinesejo denar, drugače pa je hočejo imeti kot sužnje; opominja jih, naj se zvesto oklenejo svojih rodni bratov in vedno spoštujejo najdražji svetinji: vero in narodnost.

Navdušeno priznanje pokaže, kako hvaležno je ljudstvo svojemu odličnemu rojaku.

Gosp. Ivan Kač nam razloži jasno, kaj so zadruga, kako koristne so in dandanes za kmeta celo potrebne, da ne bo več kmet izroččen na milost in nemilost prekupcem. Država sama podpira zadruga, da ohrani kmetijski stan, ki je najtrdnější steber avstrijske države. Če bo sčasoma zadružno organizovana cela Slovenija, tedaj bodo kmetje sami delali ceno svojim pridelkom, dobivali pa tudi vsega, kar potrebujejo pri svoji hiši, po nižji ceni, kakor od prekupcev, ki hočejo masten dobiček imeti. Če bo zopet kmet stal na trdnih nogah, bodo ložje shajali tudi obrtniki in pošteni trgovci. Na boj torej proti našemu najhujšemu sovražniku — proti revščini!

Posestniki, kateri so še dosedaj omahovali, so popolnoma prepričani o nujnosti in potrebi kmetijske zadruge. (Zadruga se je že ustanovila 15. sept. v zvezi s konsumnim društvom).

Shod v Paki je imel popolen uspeh; pogoreli pa so socijalni demokratje, ki so se morali vrniti v najhujšem dežju, propala je zopet zbesnela vitanjska fakinaža. Pa tudi tisti vitanjski Nemci, ki so nas tako psovali pri shodu, si bodo dobro zapomnili črni dan 10. september 1899. Kmetje imajo tudi oči in razum.

Konjiško sodišče pa bo še nekterim pobalinom poskrbelo stanovanje v Konjicah. Heil und Sieg!

Pri Sv. Barbari v Halozah praznovali smo 8. dne septembra ustanovitev bralnega društva „Naprej,“ kojega potreba se je v Halozah že dolgo čutila. O tej priliki koncertovali so nam tudi naši bratje Hrvatje iz bližnje Višnice na milozvočne slovanske tamburice. Vdeležilo se je naše slavnosti mnogorodnih gostov iz sosednjih župnij, posebno iz Sv. Marjete, a tudi iz precej oddaljenega Ptujja izletelo je o tej priliki k nam lepo število uglednih gostov. Ob štirih se je slavnost otvorila. Po običnem pozdravu, ki ga je gostom govoril domačin gosp. Korenjak, v čegar gostilni se je slavnost vršila, poprijel je za besedo g. dr. Brumen iz Ptujja ter obrazložil zbranemu poslušalstvu potrebo, nalogo in namen novega društva. Ko je dokončal, nastopil je domači g. kaplan, povdarjajoč, da hoče ostati ud in sotrudnik društva le dotlej, dokler deluje v katoliškem duhu. Zatem so nastopili vrli pevci od Sv. Marjete ter zapeli nekaj dobro ubranih možkih zborov. A tudi domači mešani zbor nam je podal precej v obče priljubljenih pesmic, tako na pr.: „Studenčku,“ „Po zimi iz šole,“ „Nazaj v planinski raj,“ „Škrjanček.“ — Pri tem se je odlikovala osobito gčna. sopranistinja. Tudi prosta zabava je bila jako živahna. Govornik za govornikom je nastopal ter z živo besedo v nemal prisotnike za novo društvo. Lepo število udov se je oglasilo, a srčno si želimo, da bi se njih število kmalu potrojilo

in počveterilo in takrat bode društvu zagotovljen obstanek in procvit. Obžalujemo, da so bili domačini tako pičlo zastopani. Okleinite se, Barbarčani, z vnmemo novega društva in pristopajte pridno kot novi udje; saj udnina ne znaša mnogo, a duševni hasek bode velik. Vi pa cenjeni odborniki, osobito pa gosp. predsednik Korenjak, budite, navdušujte in delujte složno v neumorni vztrajnosti: — ker resnobni so dnovi, a delo in trud nam nebo blagoslovi! — Vandrovček.

S Pohorja. (Kmetijska zadruga.) Dne 3. t. m. bil je v Kopivniku pri Framu v gostilni g. Jožefa Koren, dobro obiskan osnovni shod, ter ob enem glavni zbor „Kmetijske zadruge v Kopivniku-Planici.“ Govoril je najprej naš velezaslužni kmetijski organizator gospod Ivan Kač iz Žalca. V jedrnatem, strokovnjaškem govoru, razložil nam je pomen in potrebo kmečkega združenja. Povdarjal je, da se silno propadanje in zadolženje kmetijskih posestev more ustaviti le z združenimi močmi kmetov samih. Še le, ko bodo kmetje sami pokazali, da so v svojej celoti velikanska moč, smejo pričakovati podpore in pomoči tudi drugod, osobito od države. To pa morejo le tedaj, če so združeni.

Vkljub temu, da so neki naši „dobri prijatelji“ bili zelo v skrbeh, da bi Pohorci pri zadruzi „grunte zapravili“ oglasilo se je že lepo število posestnikov. To število pa še vedno narašča in še bo naraščalo, ker mnogi tistih, kateri so se prej dali po govoričenju nekaternikov oplášiti, da niso takoj pristopili, približujejo se nam že sedaj. Gotovo bodo pa pristopili vsi zavedni Pohorci, ko bode zadruga vspevala. Izvoljeni bili so sledeči gg.: Miha Kerlej, (ki ima največje zasluge za ustanovitev te zadruge) načelnik; Jože Koren, načel. namestnik; Nace Skrbinšek, tajnik; Valentin Predau, blagajnik; Matevž Koren, Jože Hojnik, Anton Lešnik, odborniki.

Upamo, da bode mlada zadruga prospevala v blagor Pohorcem. Planički.

Iz Celja. (Südmärk-slavnost.) Na dné 8. t. m. sklicali so Nemci občni zbor zloglasnega društva „Südmärk“ v središče slovenještajarskega ozemlja v naše lepo mesto ob Savinji. To društvo razjeda in podira s pomočjo Nemcev v „rajhu“ blagostanje, srečo in samostojnost Slovencev in ž njimi vred samostojnost cele naše države: ono hoče narediti iz naše krasne slovenske domovine polagoma nemško marko t. j. deželo, spadajočo pod nemško cesarstvo. Umevno je torej, da so se naši celjski rogovileži posebno skrbno na to bratsko društvo pripravili, hoteč je dostojno počastiti. Mestni urad je v to svrhu dal pripraviti veliko število frankfurtskih zastav (istoslovne klobase bi bile za nemške gladneže bolj umestne!) govori se, da je izdal za iste celih 500 gld., ktere je vzel iz občinske blagajne, torej iz blagajne, kamor prispevajo tudi Slovenci svoj del. Potem so se te protiaustrijske zastave raznašale po celem mestu. Kdor ni hotel je v lepem sprejeti in razobesiti, moral jo je s hudim, pretilo se mu je namreč s kaznjajo. Na tak način dosegli so, da je dobilo mesto vsaj po glavnih ulicah popolnoma nemško lice. Vrh tega čitali so se pa na vsakem hišnem oglu res krasni skrajno ganljivi pozdravi nemškim gostom, kateri so imeli priti v ogromnem številu do kakih tisoč glav. Tako našemljeno čakalo je Celje svojo nevesto — toda ne, ne! — hotel sem reči: svojih tisuč gostov iz severa. Celjski „purgarji“ so hodili marljivo čakati teh gostov k vsakemu vlakcu, a potrli so se zmiraj vračali; naznanjenih gostov ni bilo, pa jih ni bilo. No, polagoma se je vendar nabralo kakih 30, beri: trideset gostov! Niti tistih 200 buršev ni bilo, ki so imeli „Narodni dom“ napasti in razdijati. Ta nesreča! To je bil grozen poraz za celjske ošabneže. Ta poraz pa je „celjska žaba“ hitro popravila s tem, da je poročala o prihodu mnogoštevilnih gostov. Ta žaba res nemške Celjane vedno iz zadrege spravi! Zadnjič, ko je obiskalo

nad 100 Čehov Celje, jih je naštel samo — 25; sedaj pa, ko je pridrla krdelece 30 Nemcev semkaj, jih niti ne more prešteti toliko jih je videla. Kdor zna, pa zna! Po „celjski žabi“ soditi, je laž in zavijanje edna poglavitnih „čednosti“ Germanov. Pa vrnimo se še k slavnosti. O veselici sami imamo sicer malo povedati, kajti vršila se je k sreči v mestnem vrtu. Vsled tega je vladal po mestu samem celo popoldne jako prijeten mir. V mraku pridrvili so pa olikani mestjani prav bojeviti zopet nazaj v mesto mimo Narodnega doma. Pri vratih Narodnega doma stal je hišnik. Ko ga neki policist zapazi, zapove mu mogočno, da precej mora iti noter, drugače ga takoj aretira. Hišnik v svesti si svoje dolžnosti se je seveda tej čudni zahtevi uprl, in ko je strogi čuvaj celjski hotel svojo grožnjo izvesti, potegnilo je nekaj v Narodnem domu se nahajajočih Slovencev hišnika skozi duri noter a tudi policist je šel za njim zahtevaje svojo žrtev. Slednjič je le hišnik, radoveden, kaj da bode, šel s policistom na mestni urad, kjer so ga meni nič, tebi nič na tri četrt ure zaprli — ali opravičeno, se bode še le izkazalo. S krikom in petjem bojnih in izdajalskih pesmi, hodili so Nemci po pruskooblečenih mestnih ulicah, grozili s pestmi proti slovenskim hišam, se polagoma porazgubili po gostilnah, kjer so še razsajali po svoji pragrmanski navadi celo ljubo noč. S tem so povsem mestno končali svojo rovarsko, Slovincem in Avstriji sovražno slavnost.

Kozje. (K a t. p o l i t. s h o d) se je obnesel zelo sijajno. Dasi je vedno deževalo, so vendar prišli naši kmetje v ogromnem številu in so tako pokazali, da vedó ceniti požrtvovalno delovanje polit. društva.

Predsednik g. Tomažič iskreno pozdravi vse navzoče, posebno pa naše kmete, predstavi viteza Berksa, ki je kot poslanec prišel med svoje volilce, da poroča o svojem delovanju v državnem zboru. Na to slika v navdušenem govoru delovanje polit. društva v pretečenem letu ter povdarja, da se je društvo vedno borilo za dve sveti svetinji, ki so Slovincem najbolj drage: sv. vero in besedo materino.

Vitez Berks nam pojasni tužni položaj državnega zbora ter povdarja, da se je vedno trudil požrtvovalno za slovenskega kmeta. Pritrdi besedam predsednikovim, da je kozjanski okraj najrevnejši in najoddaljenejši od vsakega prometa, zato se neprenehoma trudi za reguliranje Sotle, ki povzroča vsako leto ogromno škodo in za zidanje železnice od St. Jurja čez Slatino proti hrvaški meji. Poslanec pripomni, da se vlada boji velikih stroškov za reguliranje Sotle, kajti narasli bi nad eden in pol milijona gld. Glej, slovenski kmet, če pa pride nemški kmet in prosi vlado za pomoč, mu kar siplje z obema rokama denar in ne vpraša, kako veliki bodo stroški, Da, vlada razločuje med slovenskim in nemškim kmetom. (Med kmeti veliko razburjenje).

Tudi omeni poslanec, da je prihodninski davek za celi kmečki stan največja krivica, ki neznosno teži z zemljišnim in hišnim davkom vred slovenskega kmeta. Istotako se trudijo vsi slovenski poslanci, da postane cena soli stalna. Sol in tobak sta namreč državna monopola, in če je tobak enako drag povsod v zadnji ogerski vasi, kakor v prvem avstrijskem mestu, je gotovo nemala krivica, ako raste cena soli z oddaljavo kraja, iz katerega se privaja.

Sedaj vlada pri nas § 14, ker ni državnega zbora. Edino dobro, kar je ukrenila naša vlada s pomočjo § 14, je preuredba pristojbine desetine, za kar se je veliko trudil g. poslanec kot načelnik dotičnega odseka. Če posestvo ni vredno nad 5000 gld. in je prezema sin od očeta, mu ni treba plačati nobenega desetka več. Kar je več kakor 5000 gld., plača nezatno svoto pol odstotka. To je pa olajšava, katero ve ceniti le kmet in posebno naš slovenski trpin. Če pa pripade posestvo tujim rokam in ste obe stranki kmečki, se

plača do 5000 gld. eden in pol odstotka desetka, kar je več, kakor 5000 gld., znaša desetek dva in četrt odstotka.

Pa pravi g. poslanec h koncu, to naj vas tolaži, kmetje, da delujemo z vami vsi in se trudimo, da vam priborimo boljše čase. Burno odobravanje je sledilo tem besedam.

Gosp. predsednik se zahvali ter slika te zastopnike ljudstva kot narodne mučenike, ki so izpostavljeni vsem napadom nasprotnikov. Zatem pa govori o naših spodnje-štajarskih razmerah ter bujno slika dogodke v Celju, Celovcu, Konjicah in Ptuju. Tudi zadnji poskusi kozjanskih Nemcev so mu dali priliko, da je iz njih izvajal posledice pri svojem govoru. Izzivajo nas, napadajo in obrekujejo našo hranilnico, ki ni bila nikdar v tako dobrih rokah, kakor je zdaj. Ko je povdarjal g. predsednik, kako Nemci po vseh mestih napadajo Slovence, tulijo in lajajo, je pripomnil nek kmet: «te so pa še hujši, ku muj sultan».

Ko je poleglo navdušeno odobravanje, je sledila volitev novega odbora, ki si je zopet izvolil za svojega predsednika požrtvovalnega in za narod vnetega gosp. župnika Tomažiča. Čast vam, saj veste, koga ste izvolili, vrli možje.

Zahvaljujoč se za novo izraženo zaupanje, se spominja g. načelnik svetovnih velikanov, papeža Leona XIII. in cesarja Franca Jožefa I., katerima zakliče trikratni »živio« ter zaključni shod.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Jareninčane in vse sosedne Slovence) opozarjamo na shod političnega društva, ki bo prihodnje nedeljo v Jarenini. Pokažite, kmetje, da vam je res mar za povzdigo svojega lastnega stanu, zato pridite vsi in se prepričajte, kako naša katoliško-slovenska stranka ob meji dela z vsemi močmi, da bi pomagala slov. kmetom, ki so, ako so zavedni in močni, najboljši varih slovenske meje!

(Iz mariborskega okraja) nam pojasnuje slovenski učitelj: Hórvatekovega po § 2. na 27. dan avgusta sklicanega učit. shoda v Mariboru se dokaj povabljenih učiteljev ni udeležilo in nekteri so že med zborovanjem dvorano zapustili.

(15. septembra) odprla so se vrata okrožnega sodišča na stežaj in dihal je zopet prost zrak naš bivši urednik — po štirih mesecih. — Pravi, da mu ni bilo ravno hude krivice notri, a vendar si ne želi več nazaj. Seveda, si mora sedaj odpočiti od sedenja in raztegniti zamrle ude, zato se je odpeljal na Tirolsko, od koder je že poslal dopisnico-oglednico nam, a menda tudi g. nadzorniku okrožnega sodišča v vedni spomin!

(A. Scholz) bravnejvka v Mariboru je umorila svojega moža, kakor smo uže poročali. — Tukajšnje porotno sodišče prisodilo ji je te dni 7 let težke ječe, poostrene s postom in temnico.

(Samomor.) V Slovenski Bistrici se je ustrelil dragonski častnik Oto Weidinger. Povod neznan.

(V obrambo resnice.) V ljubljanskem liberalnem dnevniku piše nek Jungovec z ozirom na Spodnji Štajar: «Župniki, oziroma kapelanje so dobili posebne pole z naročilom, da morajo o vsakem učitelju sporočiti na višje mesto, kakega političnega mišljenja da je, kako živi, ali kaj agituje ali ne, ali je naročen na liberalne liste, ali hodi v cerkev in k spovedi in kolikrat, izkratka, sestavlja se proskripcijska lista, kakor smo izvedeli iz duhovniških krogov...» Cela stvar je od prve do zadnje besede izmišljena in neresnična. Dotičnemu Jungovcu ponuja naše uredništvo 1000 K nagrade, ako nam dokaže resnico svoje trditve in se zaveže ustaviti takoj svoj list, ki dela gospodu toliko pre-

glavic. Na delo tedaj, ker resnobni so dnevi, saj delo Vam tisoč kron koj zagotovi!

(Slovenjebistriški okraj.) Volitve za okr. zastop so se pri nas začele. Kresnik, župan črešnjevski, dela na vse sile za svoje nove zaveznike, Nemce in nemškutarje. Za Črešnjevca je on in Štefan Špragar izvoljen volilnim možem. Obč. Pretrež: Novačan Alojz in Jernejšek, oba sta dobra in zanesljiva moža. Občina Vrhloga — še ni volila.

(Nesreča.) Jurij Razboršek, oženjen zidar iz Laporja, delal je 14. t. m. nad predorom ali tunelom črešnjevskim ondotnemu železniškemu pazniku klet. Skopal je precej globoko jamo, podzidal s cementom stene in jih podprl. Vmes prišla je nedelja. V ponedeljek 18. t. m. se zopet spravi na delo. Misleč, da se je cement ob stenah že strdil, položil je velike in široke plošče iz betona za strop čez klet, spodmeknil od spodaj lesene podpore, pa v tem trenutku se zemlja vdere, — velike stropne plošče padejo na nesrečnega Jurija Razboršeka in ga v pravem pomenu besede vsega zmečkajo. Pomoč je bila kmalu tu, toda Jurija Razboršeka niso mogli več oživeti. Zapušča revno ženo s 3 neprekrbljenimi otročiči.

(Okrajni šolski svet v Slovenski Bistrici.) Pišejo nam: S strahom in radovednostjo smo pričakovali izida volitve v okrajni šolski svet slovenjebistriškega okraja, ki se je vršila 28. avgusta t. l. v Slov. Bist. Znani črešnjevski župan L. Kresnik je imel vse dobro napeljano in si je vse prizadejal, da bi Nemci in nemškutarji prišli na krmilo. Nasprotniki prišli so točno, a naših še vseh ni bilo. Zelo se je bilo bati, da propade slovenska stranka. Volitev se je začela — udje volilnega odbora bili so zdaj vsi navzoči. Nastala je velika tihota. Začetkoma imeli so: Stiger, Perolt, Kresnik, Auer, Adelstein večino, a kmalo smo začeli šteti glase tudi naše stranke Karol Hrastnik iz Spodnje Poljskave, Fr. Mlakar iz Laporja, Koropec J. iz Studenic, dr. Urban Lemež iz Slov. Bistrice odvetnik in Peter Novak gostilničar iz Slov. Bistrice. Naši so imeli 16 glasov, nasprotniki pak 14 glasov. Zmagala je narodna slovenska stranka. Okrajni šolski svet je zopet v dobrih slovenskih rokah, Kresnika med njimi ni več. Za jedno skušnjo pa smo bogatejši postali ter videli, da se je znani agitator črešnjevski L. Kresnik popolnoma utaboril na nemški strani.

(Iz Velenja.) Dne 8. sept. t. l. priredilo je kmečko bralno društvo gornje šaleške doline veselico z govorom, godbo in petjem, ki se je obnesla v vsakem oziru najsijajneje. V vabilih prijavljeni govor dobroznanega g. Kača o gospodarskih zadevah privabil je veliko množico kmečkega ljudstva — okoli 400 slovenskih kmetov — na vrt Korunove gostilne, ki so z vidnim zanimanjem zasledovali jako poučilno, priprosto in umljivo razmotrivanje gospodarskih vprašanj, kakor n. pr. združenje kmetov, mlekarstvo itd. Burni živio-klici doneči govorniku po končanem govoru pričali so zadosti o izbornosti in dovršenosti, s katero je gosp. Kač rešil svojo zadačo. V imenu bralnega društva zahvalil se je gosp. župan Ježovnik, kot predsednik g. Kaču za veliki trud in izvrstni govor, meneč, da bodo te besede padle na dobra tla in rodile za organizacijo kmečkega stanu velepomembnega sadu. Nadejamo se, da se uresničijo brzo te besede in ukrene v tem oziru tudi v našem «nemškem» Velenji potrebno, tem bolj, ko ko nam že pokazale druge okoliške občine Škale in Št. Ilj pot in nam dale lep vzgled. Prosta zabava sledeča govorom zvršila se je nad vse dobro. Mešani zbor, sestavljen večinoma iz kmečkih moči, ubiral je pod vzglednim vodstvom našega slavnega umetnika g. Koruna-Koželjskega mile nam narodne popevčice, ki so se predavale do cela dobro in ogrevale slovenskemu občinstvu srce.

(Slovinci ka-li?) Veselice kmečkega bralnega društva v Velenji se niso udeležili ti-le Slovenci iz Velenja: Ulrich Lager, Josip

Skaza, Josip Berlisg in še nekaj takih tovarišev. Čudno! Kadar ima velenjski «fajerber» kakšno veselico, tedaj se daruje v ta namen celó lepa svotica, — a sedaj, ko je imelo bralno društvo zabavo, sedaj se izogibljejo ti gospodje z raznimi izgovori veselici in se celó ne potrudijo priti v slovensko sredino! Kaj je to? Zapomnimo si to! — Konečno izrazimo še tu željo, da prireja bralno društvo v krajših odmorih takšne veselice, ki proučavajo in provzbujajo priprosto ljudstvo.

(Iz Sromelj.) Ustanovni shod bralnega društva v Sromljah se je vršil v nedeljo dne 17. kimovca, h kateremu se je navzlic jako neugodnemu vremenu sešlo mnogo ljudi. K shodu se je povabil tudi drž. in dež. poslanec J. Žičkar, ki se je vabilu v našo radost odzval. Govoril je o svojem delovanju v drž. in dež. zboru, na kar so mu zbrani zborovalci med burnimi živio-klici izrekli popolno zaupanje; nato nas je še vspodbudil k skupnemu in združenemu delovanju ter izrekel nado, da bode novo društvo napredovalo, prirejalo poučne shode, in bo v vsakem oziru v korist kmetskemu ljudstvu. Prav težko smo se ločili od prijaznega gospoda, ko nas je zapuščal, ter smo ga prosili, da nas kmalu zopet obišče.

(Poročena) sta bila dne 16. t. m. pri Novi cerkvi v Halozah gosp. učitelj Peter Kavčič in gdč. Marija Kopičeva. Častitamo!

(Na Teharjih) imajo prav krasne razglednice, katere bodo gotovo bolj ugajale Slovcem kot pa dozdajšnje čisto nemške. Proč z nemškimi razglednicami! Slovenci, kupujte samo slovenske. S tem vršite narodno dolžnost.

(Zgubila se je) Uršula Vodopivec, stara čez 50 let, srednje postave z ostrizeno glavo. Bila je umobolna ter se je odpravila meseca julija na Koroško žet. Ako kdo ve za njo, naj blagovoli naznaniti Ivanu Vodopivcu, mizarju v Šmartnem za Dreto. Štajarsko.

(Učiteljski naraščaj.) Kakor smo izvedeli, se jih je letos v pripravnico učiteljskega mariborskega oglasilo več nego pretekla leta. Ravno tako za prvo leto.

(Kozjanski okrajni zastop.) V sredo 27. septembra imeli bodo v Kozjem plenarno sejo tamošnjega okrajnega zastopa. Med drugimi točkami vsporeda je tudi volitev peterih udov v okrajni šolski svet kozjanski za dobo 6 let. Torej narodni možje pozor, da se nam kje ne vtihotapi kaki kimovec. Želeti je tudi, da bi vendar kozjanskemu mogoteu-razgrajacu kdo usta zamašil, ker bo se zopet za »zatirano« kozjansko nemštvo potegoval. Smo pač Slovenci preveč krotke ovčice!

(Politični shod) pri Sv. Jakobu v Slov. goricah bo v nedeljo dne 8. oktobra. Vspored prihodnjč.

(V Šoštanju) je okrajni zastop sledeče gg. v okrajni šolski svet izvolil: Ivan Vošnjak dež. posl. in župan v Šoštanju, Ivan Kačič c. kr. notar v Šoštanju, Ivan Kranjc veleposestnik v Št. Ilju, Vinko Ježovnik župan v Velenju in Martin Pirtovšek, župan v Šmartnem na Paki.

(Razkrinkani celjski Nemci.) Dva prava Nemca prišedša prvokrat v Celje ogledujeta si napise po mestu ter prideta pri tem do sklepa: «Ja, ja, die Firmen habens wohl alle deutsch — aber slovenische Namen sein drauf.» (Napise imajo res nemške vsi, a imena so slovenska.) Spoznala sta jih torej, da niso njih pravi bratci.

(Čudno je to.) da učenke iz šole v Št. Jurju ob juž. želez. v novejšem času vstopajo v celjsko nemško šolo. Bi li nam ne hotela gospod nadučitelj in gospica nadučiteljica v Št. Jurju te zadeve pojasniti? — Več celjskih Slovencev.

(Žrtev nemškega narodnjaštva.) Marelar Hobacher, kterega so celjski Nemci poklicali v obrambo nemštva v Celji, spodtaknil se je nad slovenskimi skalami ter padel v — konkurz. On in njegova soproga sta vedno kazala veliko neprijaznost nasproti

Slovenem. «Oh zdaj pa nikdar več, veselje preč je preč!»

(Osobna varnost Slovencev v Celju) je še vedno na prav nizki stopinji, kar kaže sledeči slučaj: Tri Slovenke stopile so preteklo nedeljo v trgovino in gostilno Zamparutti v kolodvorski ulici, namenjene počakati vlak, ki ob 9 uri zvečer iz Celja odpelje. Pogovarjale so se, kakor umevno, slovenski. V gostilni nahajala pa sta se dva jako dobro razporežena sinova Germanije, ki sta zaslišavši slovensko govorico, se jela spakovati in kričati v jednomer; «pereat Čechen, abzug Čechen», ter na predrzen način izzivati slovenske gospé, in ni ga bilo človeka, ki bi se bil potegnil za prestrašene gospe in jih varoval pred izzivanjem; gostilničar sam pa se jih je menda bal! Omenjena gospoda bila sta eden asistent pri dr. Rieblnu, drugi pisar g. Majdiča (!?).

(Potres.) V Celju občutili so v ponedeljek zjutraj malo pred polu sedmo uro potres, ki je trajal nekaj sekund.

(Uspehi nemške šole v Vojniku) pokazali so se pri sprejemanju učencev v celjsko nemško šolo tako sijajno, da izmed vseh k skušnji prijavljenih otrok ni skoro nobeden skušnje prestal. Učitelji so vojniške otroke začudeno povpraševali: «Ali se ne učite v šoli nemško?» Pozabili so pa vprašati, ali tudi razumejo, kar se učijo. To vam je pravcati novi Babilon!

(V Kozjem) se govori, da nameravata nemška odbornika Fehr in Böheim izstopiti iz občinskega zastopa. Menda ne zato, ker nista bila imenovana častnim občanom? Saj sta tržka občana. Ali zato, ker se bo od zdaj slovensko uradovalo? Pa mi Slovenci ne bomo točili solz, ampak želimo vama srečno pot brez vsake zamere.

(Grozna nesreča) se je zgodila v nedeljo dne 10. t. m. v Frankovcih pri Ormožu. Mlad mož, Martin Šulen, ki se je lansko zimo priženil k Mariji Kirič, gre na drevo, da bi pomogel svoji stari materi slive obrati. Drevo se pod njegovo težo ulomi in on pade tako nesrečno, da si zlomi hrbtišče in čez dva dni je močan mož, da mu jih je bilo malo enakih, po groznih bolečinah bil mrlič.

(Sv. Trojica v Slov. goricah.) Dne 29. septembra se vrši volitev novega odbora «Posojilnice» ustanovljene za župnije: Sveta Trojica, Sv. Benedikt in Sv. Anton. Načeloval je sedaj tej posojilnici g. Ferdo Golob. Toda vrli kmetje in udje omenjenih župnij! Spomnite se na zadnje zborovanje političnega društva pri Sv. Trojici, ko so Vas Trojičanje tako čudno sprejeli; spomnite se Golobovih komijev in policaja njegovega; spomnite se samonemškega napisa na Golobovi hiši, spomnite se samonemške komande pri požarni brambi; spomnite se samonemškega napisa na kažipotu k Sv. Ani in Sv. Benediktu, vse to je delo Ferd. Goloba; tako on spoštuje slovenski jezik. In tak mož naj bi še dalje zvonec nosil, še dalje bil načelnik «Posojilnice», ki je ustanovljena za tri tako imenitne župnije? Saj imamo svojih možev dovolj, in še vrhu tega takih mož, ki so odločni in odlični kristjani in narodnjaki. Pomislite tudi, koliko stroškov naraste posojilnici zaradi dvojezičnih tiskovin! Čemu dvojezičnih? Zaradi par posilincev? Kmetje! Vsi, ki ste udje te posojilnice, vsi pridite 29. septembra na volišče in volite enoglasno — Golob naj stopi v pokoj. Ud «Posojilnice.»

(Iz šolskih krogov.) Pri neki učiteljski skupščini je bil letos razgovor o naslednjih šolskih olajšav, in kako naj bi se uravnala šolska dolžnost in nadaljno izobraževanje mladine. V svojem obširnem in temeljitem poročilu sta glavna poročevalca predlagala popolno šestletno šolsko obiskovanje od 7. do 13. leta in potem triletni obvezni nadaljni pouk po nekaj ur v tednu. Naglašalo se je, da bi bil tak nadaljni pouk za kmečko mladino zelo koristen, ki bi se oziral posebno na kmetijske potrebe. Priporočati je torej, naj bi se iz raznih krajev oglasili zastopniki šolstva in izrazili svoje mnenje v tej zadevi.

(V Podsredi) je izvoljen županom že

desetokrat vrli starosta g. Levstik. Volitev bi se morala vršiti sicer že februarja, a mokrači so vložili rekurz, kateri pa je bil odbit. Mokrači so sedaj razkačeni in prirejajo nemire. Natančneje bo govoril dopis v prihodnji številki.

(Smrt.) Dne 7. sept. je bil v Vitanju pokopan Franc Koprivnik, p. d. Polenšak. Dosegel je visoko starost 79 let. Bil je veren katoličan, vzoren Slovenec, mož bistrega uma in trdnega značaja. — Pri Sv. Urbanu pri Ptujju je umrl visokospoštovan mož Jurij Pšeid, v starosti 90 let. Naj v miru počivata.

(Volilen shod.) V nedeljo dne 24. t. m. ob 3 uri popoldne bosta gosp. drž. poslanec vitez Berks in dež. posl. gsp. dr. J. Serneć sklicala na Laškem shod volilcev. Ob enem še pride več drugih gg. govornikov. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

(Blagoslovljenje in otvoritev) Hausenbichlerjeve kočice na Mrzlici se vrši dne 28. t. m. se sledečim vspešnim: odhod iz Žalca točno ob 7. uri zjutraj; ob 11. uri dopoldne blagoslovljenje križa in kočice ter otvoritev; prosta zabava. Iz Žalca do pod Mrzlice je eno uro peš hodá po ravnem; to pot se vdeležniki poslužujejo lahko lojterskih voz, ktere bode izvrševalni odbor preskrbel. Kdor želi sedež na vozu ali morda tudi nosača, naj to javi odboru vsaj do 26. t. m. Ako bi dne 28. t. m. deževalo, vrši se otvoritev kočice dne 5. oktobra pri vsakem vremenu. Dne 27. t. m. gorel bode zvečer vrh Mrzlice velikanski kres.

(Za hrvatsko gimnazijo v Pazinu) se je v prvi razred oglasilo 108 učencev, od teh so razen dveh vsi Istrani. Takega števila ni nihče pričakoval, najmanj pa Italijani, ki so zelo poparjeni in ki lové na vse pretege učencev za italijanski gimnazij. Za trdno se govori, da v prvi razred celó take vsprejemajo, ki niti brati in pisati ne znajo. Na tak način bodo Lah težko vzdrževali gimnazijo, ki je toliko potrebna v Pazinu, kakor peto kolo pri vozu. Skrb rodoljubov naj bo, da slovanskim dijakom preskrbé vsestranske potrebne podpore, da bode novi zavod res semenišče, iz katerega pridejo mladeniči, ki bodo branili slovansko pravico v Istri.

(Povodenj.) Vsled zadnjega deževja je po alpskih deželah nastala povodenj. Tudi Donava je izstopila. Železniški promet je s tem marsikje ustavljen.

(Do vojske) med Angleško in Transvalom še ni prišlo. A pričakuje se vsak čas, ker Transval noče odnehati od svojih pravic. Angležje pa ne od svoje trmoglavosti.

(Za dijaško kuhinjo v Ptujju) so darovali č. g. Janžekovič, kaplan v Čadramu 1 gld. 50 kr., slavna posojilnica v Makolah 20 gld., č. g. Lendovšek, duh. svetov., župnik in poslanec 2 gld.

(Na pomoč «Naši straži!») katera zaključuje prvo leto svojega delovanja. Društvo je rodila samoobramba, sila, ki jo dela naši meji neumorno delujoča «Südmarka.» S sredstvi, ki jih je dobila «Naša straža» v prvem letu na razpolago, storila je, kar ji je bilo mogoče. Na bodočem občnem zboru bode tajnikovo poročilo pričalo o marsikateri vspešni pomoči trpečim bratom ob mejah. Slovensko strankarstvo je v nekatere kroge zaneslo apatijo, in to celo v kroge, ki so izven mej našega razdirajočega kranjskega življenja. «Straža» trpi mnogo ob tej apatiji, ki res tem žalostnejša, ker bi je ne pričakovali tudi med onimi, ki so «Straže» najbolj potrebni. Ravno zadnji čas je prislo na «Našo Stražo» zopet kar cel kup prošenj. Treba bi bilo iti na pomoč z velikimi svotami. Vspeh za slovensko stvar bi po tej pomoči ne izostal nikjer. Zato pozivljamo vse Slovence, da zakličejo sebi in svojim prijateljem: «Na pomoč, Naši Straži!» Rešujmo slovenske meje iz rok tujstva. Proč z apatijo, ko je narod v smrtni nevarnosti. Obračamo se do vseh dosedanjih članov, da nemudoma blagovolijo poslati društvenemu blagajniku gosp. Luki Smolnikarju udnino za drugo poslovno leto, in do požrtvovalnih ustanovnikov,

da blagohotno vplačajo II. obrok svoje ustanovnine. Slovenke in Slovenci, spominjajte se «Naše straže» ob vsaki priliki!

(Izdajalca Dreyfusa), ki je bil pred kratkim v Renu na francoskem obsojen v desetletno ječo, je predsednik francoske ljudovlade pomilostil. Dreyfus je žid, in tudi ministrski predsednik, ki je predlagal pomilostjenje je žid. Vrana vrani ne izkljuje oči.

(Največje orglje) imajo sedaj v mestni dvorani v Sydneyu. Veljajo 150.000 gld. delali so jih tri leta. Orglje imajo pet klaviatur, 143 registrov in od 8 do 9 tisoč piščalk, od teh je najdaljša 64 čevljev. Orglje obsegajo prostora 85×20 kvadr. čevljev ter jih goni plinov motor, močan za osem konjskih sil. Dvorana ima prostora za 6000 ljudi.

(Naučen pes.) Neki Anglež piše, da se je mudil dalje časa v Parizu, in od tam pripoveduje to-le dogodnico: Vsakokrat, kadar sem šel čez most Saint Pères, vrgel se mi je umazan, velik pes pod noge ter mi onesnažil čevlje. Nato pa se je kmalu prikazal snažitelj čevljev ter se ponudil, da mi očedi čevlje. Prvikrat nisem pazil na to, a ko se je to večkrat zgodilo, sem opozorjen spoznal, da je pes na to naučen od snažitelja čevljev in sicer tako, da se za umazane čevlje revnih ljudi ni menil, le na svetle čevlje gosposkih ljudi je prežal.

(Luccheni.) Konzul Zedinjenih držav v Genevi poroča v «Strand Magazine» sledeče podrobnosti o morilcu Luccheniju: Morilec ni v podzemskem zaporu, temveč v navadni celici, toda čisto osamljen. Osamljenje in tišina, ki vlada krog njega, ga muči hujše, kakor da bi ga obsodili na smrt. Kaže se mu obupno življenje v vsej svoji grozi. Prej brezdelen anarhist mora sedaj od 6. zjutraj do 6. zvečer pridno delati, a sadu svojega dela ne uživa nikoli. Ni čuda, da se torej kesa svojega zločina. Že po šestih tednih je priznal svojemu duhovniku, da je bil ves njegov cinizem pri preiskavi le umeten, da je že tri ure po storjenem umoru obžaloval svoje zlodejstvo. Izpovedal je tudi, da ima sokrivce, in najbrže bode vse naznanil.

(Slovensko društvo) s sedežem v Mariboru ima občeni zbor v nedeljo 24. t. m. popoldan ob 3. uri v Narodnem domu. — Društvo je važno, da se ohranjuje sloga v političnih stvareh med štajarskimi Slovenci.

(Bralno in pevsko društvo «Maribor») v Mariboru je razposlalo znanim rodoljubom pisma, kjer odbor vljudno prosi podpore za nakup tamburaške priprave, ker društvo bi si omislilo tamburaški zbor, edini v Mariboru, a nima dovolj denarja vse nakupiti. — Prošnja ni bila nikjer uslišana, niti jeden krajcar ni odbor prejel; razun v Mariboru so darovali v ta namen: g. dr. Pipuš, odvetnik 3 K, neka gosposdičina 1 K, in g. Ivan Košar 1 K. — Društvo se mora boriti za svoj obstanek in ne bo se čuditi, ako tudi naposled odbor obupa. Rodoljubi! kedor zmore, naj društvu priskoči na pomoč. Naslov na predsednika: «Gosp. dr. Pipuš, odvetnik v Mariboru».

(Vabilo) na dirko, ki bode v nedeljo 24. septembra 1899 ob polu 3. uri popoldne na dirkališči v Žalci. I. Pričetna dirka. 240 kron; darilo dunajskega dirkarskega društva. II. Glavna dirka. 360 kron, in sicer darovanih od dunajskega dirkarskega društva 160 kron in od badenskega dirkarskega društva 200 kron. Rok za oglasila: v soboto dne 23. septembra ob 6. uri zvečer. Pozneja oglasila se sprejemajo le s podvojeno vlogo do opoldne 24. septembra. Pred vže razglašenim dirkanjem vrši se dirka s plemenskimi konji. 400 kron, danih od visokega c. kr. poljedeljskega ministerstva. Na dirkališču svira celjska narodna godba. Dirkarsko vodstvo.

(Bralno društvo na Dobrni) priredi dne 24. sept. ob 3. uri popoldne v Braunerjevi dvorani svoj občeni zbor. V vspešnem govoru o socializmu, petje, deklamacije, poročilo odborovo in nazadnje «srečolov.» Vse prijatelje vabi k obilni udeležbi odbor tembolj, ker je v novejšem času ravno tukaj nevar-

nost velika in vzbujanje narodne zavesti zelo potrebno.

(Za mlekarne in sirarnice) preskrbi «Gospodarska zveza» v Ljubljani posode in stroje posebno ugodno, ker je v zvezi s tovarno «Alfa Separator», katera ji je dala posebne ugodnosti.

(Kat. slov. politično in gospodarsko društvo s sedežem v Jarenini) priredi v nedeljo dne 24. sept. ob polu 4. uri popoldne v prostorih g. M. Cvilaka v Jarenini velik političen shod zajedno z letnim občnim zborom s sledečim vspešnim: 1. Poročilo tajnika in blagajnika o društvenem delovanju in gospodarstvu, nato volitev novega odbora. 2. Današnje stiske kmečkega stanu, govori g. predsednik Fr. Taler iz St. Ilja. 3. Delovanje slov. poslancev v Gradcu in politični položaj, poroča g. dež. poslanec dr. Fr. Rosina iz Ljutomera. 4. O koristi in potrebi zadrug, podučuje gsp. Ivan Stanovnik iz Horjula na Kranjskem. — Rodoljubi, skrbite za obilno udeležbo! Vi pa slovenski kmetje iz Jarenine, Sv. Jakoba, St. Ilja, Sv. Marjete in Sv. Kungote, pridite vsi na ta za vaš kmečki stan preimennitni shod.

(Kmetška zadruga) za Vitanje in okolico je ustanovljena. Ves vik in krik nemških narodnjakov in ž njimi združenih socijalnih demokratov ni mogel zabraniti te kmetške zveze. Za ravnatelja je izvoljen na vinorejski in sadjerejski šoli v Mariboru izvežban gosp. Janez Poklič, posestnik v Vitanjskem trgu in v Stenicah, v njegovega namestnika gosp. Pavel Brodej p. d. Slatinšek, posestnik v Doliču, v denarničarja Florjan Jeseničnik, po dom. Čretnik, posestnik v Breznu, v zapisničarja Anton Poklič, posestnik v Stenicah. V odboru so še gg. Jakob Grile, kamnosek, Jož. Gornjak, posestnik v Breznu in Janez Jevnišek p. d. Lopan, župan v Doliču. Predsednik nadzorništva, ki šteje pet udov, je g. Franc Jankovič, klobučarski mojster v Vitanjskem trgu, njegov namestnik Matija Krančan p. d. Hrastnik, posestnik v Vitanjskem trgu. Kakor hitro se zadruga pri c. kr. trgovinskem sodišču registrira, začne svoje delovanje. Ljudstvo se zadruga močno veseli; vedno se oglašajo novi udje. Saj so pa tudi možje, ki so izvoljeni v njeno vodstvo, vsega zaupanja vredni. Kaj pa, da še vedno hujskajo naše kmete proti zadrugi naši «prijatelji» rekoč: «Če pristopiš k zadrugi, potem ne smeš svojih volov prodati brez dovoljenja zadruga!» — Kdo bo

veroval tako budalost? Drugi plašijo s tem, da bodo vitanjski štacunarji tožili vsacega, ki jim je kaj dolžan, če k zadrugi pristopi. No! zato pa imamo posojilnico, ki bo vsacega rešila, če mu preti kakšna zguba in škoda. S časoma se bodo ti ljudski «prijatelji» že privadili zadruga, kakor so se privadili posojilnice, katero so ob svojem času tudi skušali ugonobiti.

Narodno gospodarstvo.

V izvršitev sklepov zaupnega zbora od 14. t. m. zbral se je pri tem shodu izvoljen odsek obstoječ iz gospodov: dr. M. Matek, Ant. Korošec, Jož. Kržišnik, Ivan Kač in Fr. Jošt, pretečeno nedeljo 17. t. m. k prvi seji in sicer se je vršila na Teharjih.

Sklenilo se je: Raiffeisenovke se naj snujejo povsod tam, kjer se pokaže potreba za osnutje in kjer so dani pogoji za vspešno delovanje. Snujejo naj se iste po vzornih pravilih »Zveze slovenskih posojilnic«, katere je vpeljal nadzornik iste in član izvrševalnega odseka gosp. Franjo Jošt. Uzorna pravila priobčimo v našem listu. Vsak, kdor jih želi dobiti, naj se obrne naravnost na »Zvezo« v Celje, katera bode vsem prošnjam rada točno vstrezala. Ako bodo poznejše izkušnje pokazale potrebo, se ta pravila nadomeste z novimi. Vse osnovane Raiffeisenovke pristopijo kot član »Zvezi slovenskih posojilnic v Celji« in se podvržejo njenemu nadzorstvu.

Razlage za snovanje in poslovanje Raiffeisenovk za sedaj ni potreba, ker stoji že »Navod o snovanju in poslovanju slovenskih posojilnic«, katerega je izdal l. 1895 g. šolski ravnatelj Ivan Lapajne v Krškem. Knjiga se dobiva pri gosp. pisatelju Lapajnetu v Krškem in se priporoča vsem snovateljem posojilnic v porabo.

Vzame se na znanje, da namerava baje izdati nek navod tudi »Gospodarska Zveza« v Ljubljani.

Vrh tega obljubi g. Jošt povzročiti, da se bode razpisala posebna primerna nagrada za najboljši spis o snovanju in uzornem poslovanju slovenskih posojilnic s posebnim ozirom na Raiffeisenovke v najkrajšem času. Ker dobimo na ta način sigurno mnogo spisov, se bode lahko odločiti za najboljšo delo, in tako dobé potem posojilnice tudi potrebni navod za redno uradovanje.

Z ozirom na resolucijo shoda o snovanju kmetijskih, obrtnih, trgovskih in gospodarskih zadrug se sklene, nadaljevati snovanje istih pa zapričetem uzoru. Ob enem se sklene, osnovati »Zavezo«, v kateri se združijo vse te zadruga, in katera bode imela poleg podpiranja svojih članov tudi pravico nadziranja istih. Sedež »Zveze« se določi za Maribor. Dotična že deloma po gosp. Kaču vpeljana pravila se izročijo nadzorniku g. Joštu v pregled in popolnjenje z naročilom, da ista kot strokovnjak natanko preuči ter poroča o njih pri osnovalnem občnem zboru »Zveze«, kateri se bode vršil v Žalcu v četrtek dne 21. septembra t. l.

Bog živi zapričeto gospodarsko gibanje, Bog nam ohrani jedinstvo in nam daj doživetih lepih uspehov v povzdigo gospodarskega blagostanja našega milega slovenskega naroda!

Loterijne številke.

Dunaj 16. sept. 1899 81, 34, 13, 61, 6
Gradec „ „ „ 45, 57, 21, 37, 36

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 glđ. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 glđ. 65 kr. — najnovišegjših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Slovinci, Slovenke!

podpirajte „Našo stražo“;
pristopajte k „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Štajarski Slovenci,
darujte za šolo v Muti

Na prodaj.

Pod ugodnim pogojem na desetletno plačilo, se prostovoljno proda nezadolženo posestvo na Spod. Štajarskem poldrugo uro od Poličan proti Hrvatskem; obstoječe iz hiše, velikega kozolca, hlevov za 12 govedine in 3 svinskih hlevov okoli 15 oralov hrastove, bukove, smrekove hoste, sladkih travnikov, njiv, sadnega vrta in okoli 3 orale vinograda skupaj 25 oralov zemlje, 300 veder vinske posodbe tri preše vse skupaj stane 3000 gl.

Drugo posestvo z lepo zidano hišo, nekaj vinograda, izvrstnih travnikov, njiv stane 1000 glđ. — Več se izve pri upravnistvu lista. 2-3

Na prodaj.

Posestvo blizu farne cerkve in državne ceste med Celovcem in Mariborom, posebno pripravno za štacuno, ker v celej fari z 600 prebivalci ni nobene štacune, poslojpe v dobrem stanu, obsega sedem oralov njiv, dva oralna travnikov in lep sadni vrt — voda pri hiši — proda se za 1700 glđ. in od teh zamore 800 glđ. na posestvu ostati proti amortizaciji.

Posestnik: Simon Brumnik, p. d. Habnar v Šmiklavži, pošta Ruda, sodnija Velikovec na Koroškem. 2-2

Slomšekove

„PRIDIGE OSNOVANE“

glavnih spisov šesta knjiga.

Ravnokar je dotiskana in se začne te dni razpošiljavati.

Obsega v srednji 8° za uvod: »Vaje cerkvene zgovornosti« str. 1—150. — Potem I. del »Pridige ob nedeljah« (50) str. 51—248; II. del »Pridige ob zapovedanih praznikih« (20) str. 251—306; III. del »Pridige ob cerkvenih godovih« (12) str. 309—348; IV. del »Pridige ob godovih svetnikov sploh« (commune sanctorum) (32) str. 351—450.

Skupaj 114 pridige izborne vsebine.

Cena broširani knjigi s poštino je 4 K.

Dobiva se v »tiskarni sv. Cirila v Mariboru« pa tudi po vseh drugih slovenskih bukvarnah.

Majhen

dijak se sprejme na stanovanje in hrano pri učitelju. Več se zve pri uprav listu. 2-2

Cerkovnik

dobro izurjen in poštenega značaja ter vseh zadržkov prost, išče službe. Naslov pove upravnistvo »Slov. Gosp.« 2-2

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,
trgovec v Celji
v »Narodnem domu«
in »pri kroni«.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in koreninice lepo v senci posušene, in jih bom dobro plačal. — Nadalje kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme. Vzajem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretino. Kupim tudi suhe gobe, orehe, suhe in sveže hruške, želod itd., vse po najvišjih cenah. — Častitim gg. duhovnikom naznanjam, da imam vsakovrstne pristno čebelno-voščene sveče v zalogi.

Kupujem vsakovrstno sad-e za »prešati« kakor tudi namizno na cele vagone in tudi manj. Kdor ima kaj pošlji ceno in vzorce.

Z velespoštovanjem 2—

Anton P. Kolenc.

»Pri dobrem pastirji!«

Umetno-obrtna delavnica cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega
izvedeneca
v Mariboru,

Kokoschinegg-Allee, Hilarinsstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd.

Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

32

Naznanilo!

Kmetijska zadruga v Žalcu naznanja vsem onim kmetovalcem, kateri še niso nje udje, da se dobi **umetni gnoj kompost in tomaževa žlindra**, kakor tudi živinska sol pri:

Anton Kolencu trgovcu v Celju

v «Narodnem domu»,

3

kamor se naj neudje zadruga obrnejo, bodo dobro, hitro in prav ceno postreženi.

Naznanja

se Vam, da se v novi žganjariji v barvarski ulici 7, v Ptuj, (v hiši kjer je poprej prodajalnica Martina Muršeca bila) prodaja naravno domače žganje po zelo nizki ceni. — Posebno se priporoča za delavce droženka, tropinsko in slivovka, katero tam v vsaki meri in po jako nizki ceni dobite. Poskusite in prepričali se bode, da je tam resnično dobro kupiti in da bo vsaki z žganjem zadovoljen. Al. Mir. 7

Umetno stavbarsko-klesarski obrt Murnikovih naslednik.

Anton Gajser,
lastnik.

Kaiserstr.-The-
atergasse št. 18.
Obstoji že
42 let.

Karol Kocijančič,
klesarski mojster.

v Mariboru.

Izdelujejo se umetelni altarji, prižnice, krstni kameni, kipi, mavzoleji, grobišča itd. po lastnih in tujih načrtih. Velika zaloga gotovih nagrobnih kamenov od mramora, granita in sienita.

Priznana nizke cene.

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 glđ. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Posestvo Cezlak

z gostilničnim in branjarskim obrtom v občini Kot ob cesti, ki vodi iz Oplotnice v Lukanjo, daje se z ugodnimi pogoji v najem za več let. Na posestvu je tudi granitni kamenolom s potrebnimi stanovanji za delavce, kateri bi se eventualno tudi dal v najem.

Podrobno se izve pri „knežjem oskrbništvu v Konjicah.“ 2

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda.“

Dobiva se povsod.

2

Zaloga pri **Ivan Jebačinu v Ljubljani.**

Mojster Skaza

se priporoča preč. cerkvenim predstojništvom za prenovljenje vsakovrstnih cerkvenih del.

Za preskrbljevanje novih oltarjev, lec, rezljanih (Relief) križevih potov, posameznih podob, kipov in križev.

Za vsako poljubno podobo se pošlje originalna fotografija; za križe pa rezljano razpelo frankovano vsakemu preč. gosp. duhovniku. — Naslov je:

Konrad Skaza, župnišče Vitanje pri Celju.

Vsakočasni naslov pa:

Konrad Skaza, St. Ulrich Gröden Tirol.

Spričevalo.

Gospod Konrad Skaza, pozlatar in slikar skozi 10 let delovodja pri g. Stuflesserju v Gröden na Tirolskem, je prenovil letos v cerkvi Matere božje v Vitanju 2 oltarja leco in orglje. Delo je izvršil, kakor veščaki sodijo, lepo, okusno in fino, da ga smem z najboljšo vestjo najtoplejše priporočati preč. cerkvenim predstojništvom.

Tudi cena njegovemu izbornemu delu je primeroma nizka.

Ker je preskrbel za tukajšnji okraj mnogo krasnih križev in kipov iz Tirolskega, sem se sam prepričal, da je mnogo boljše, enake reči po tem gospodu naročevati, kakor po kateri drugi poti.

Omeniti še moram da je g. Konrad Skaza naš slovenski rojak. Po tem takem resnično zasluži, da se mu smejo vsakovrstna v njegovo stroko spadajoča cerkvena dela izročevati.

Vitanje, 5. avgusta 1899.

2-3

J. Žičkar, župnik.

Izobražena gospica

zmožna nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi, sprejme se k dvema deklicama v starosti 6—8 let. — Povpraša se v upravništvu tega lista.

Deček

sprejme se pri A. Pinterju v Slovenski Bistrici v uk. 2-2

Pridnega učenca

poštenih starišev takoj sprejme krojač Körner v Št. Ilju v Slov. goricah. (Egyditunel.) 2-3

Na prodaj.

Kdor ima denar in veselje za trgovino z lesom, naj vkupi hišo z vrtom in travnikom v kateri je trgovina mešanega blaga, žganja, prodaja c. kr. tobaka in pismenih znamk, na najlepšem prostoru in denarnem kraju brez konkurence. — Več pove: Franc Golčer v Čadramu p. Oplotnica. 2-3

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevalce kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 35

Prevzetje trgovine.

Čast mi je naznaniti slavnemu občinstvu v Makolah in okolici, da prevzamem s

1. oktobrom t. l.

staroznana in čislana trgovino z mešanim blagom in dezelnimi pridelki trdke **Fran Gregoritsch** v Makolah in bom isto imel pod naslovom

Frana Gregoritscha nasled. Jos. Murschetz

Ker bom imel, kakor moj gospod prednik samo blago prve vrste in bom strogo pazil na vsako malenkost da zadovoljim častite odjemnike se priporočam

Josip Murschetz.

Opiraje se na gorenje naznanilo, dovoljujem si tem potom častite odjemnike iz Makol in okolice najsrčneje zahvaliti za zaupanje katero so mi izkazovali v tako obilni meri in ob enem prosim, da mojemu nasledniku, kateri bo trgovino nespremenjeno v bodoče vodil tudi isto v polni meri poverite.

Z vsem spoštovanjem
Fran Gregoritsch.

Vožnje karte
in
tovorni listi

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

**Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.**

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie, Dunaj IV., Wiednergürtel 20,
ali

Julij Popper, Bahnstrasse 8, Innsbruck. 29

Zaloga in posojilnica glasovirjev

Berte Volckmar,

državno izkušane učiteljice na glasovirju

v Mariboru, Gornjih gosposkih ulicah št. 54,

v pritličju nasproti c. kr. državne gimnazije

Priporoča svojo bogato zalogo

novih

glasovirjev

in

pijanin

(s križnimi strunami,
orehovo polituro, črni in
ameriški orehov les)

kakor tudi

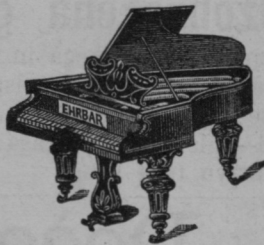
Harmonij

po evropskem in ameriškem seznanem sestavu iz najboljših tovarn po
tovarniških cenah. 7—12

Glasovirji „Ehrbar“!

Jamči se pismeno. Plačuje se v obrokih. Stari glasovirji se zamenjavajo in prodajajo.

Posojila po najnižji ceni.

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. **Škropilnice** proti peronospori, pobiljšani sestav Vermorelov. **Aparate** za sumporavanje lozov.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav.

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. **Stiskalnice za seno in slamo** ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

Ig. Heller na Dunaju,

II/2 Praterstrasse 49. 13-20

Zastopniki se iščejo. — Ceniki brezplačno.

— Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati. —

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu
**vsakovrstne podobice, molitvenike,
rožne vence, svetinjice, križce.**

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobic je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, **rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd.** — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, **svetinjice** različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Gospodinja ²

(kuharica), ki razume gospodarstvo se sprejme takoj ali od 1. oktob. v župnišču na Muti (Hohenmauten)

Učenec

se sprejme pri **Juriju Tomažič**, kovaču v Ribnici na kor. žel. 2

Prodaja

se pohištvo in kovačnica. Naznanja se tudi, da se potrebuje kovač v občini, ki šteje nad 60 št. Več pove upravništvo lista. 1-6

Služba organista in cerkovnika

v prijetnem in dobrem kraju je izpraznjena. Prosilci zvedo naslov pri upravništvu.

Kotel za žganje

ki drži 115 litrov, nov in v dobrem stanu, v katerem se je kuhalo samo enkrat, za polovico cene proda **Feliks Sattler**, pri sv. Barbari pod Mariborom. 6

Služba cerkovnika

Cerkovnik samec dobi takoj službo. Kje, pove gosp. nadučitelj pri sv. Marjeti niže Ptuja. Pošta Možganci.

XXXXXXXXXXXXX
Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča. **Benedikt Hertl**, posestnik graščine **Golitsch** pri **Konjicah**, 10 let stari, duha in telo krepčajoči naravni „**Cognac**“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabojčkom 6 gld. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 gld. 50 kr. se vedno dobivajo pri **Al. Quandest**, Maribor, Gosposke ulice. 34-50

Avtonomna past za množico živalij.

Za podgane gl. 2, za miši gl. 1-20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. **Past za ščurke (grile) „Eolipse“**, polovi v eni noči po 1000 ščurkov ali grilov. Stane gld. 1-20. Povsod najboljši vspehi. Se pošilja proti poštanim povzetjem. 5-12

M. Feith, Dunaj, II., Taborstrasse 11/b.